

ชื่อโครงการวิจัย

การบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมพัฒนาการ
เด็กที่มีความต้องการพิเศษโดยการมีส่วนร่วมจากผู้ปกครอง
ในเขตอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

The Integrating of local wisdom to support the development
of children with disability by parent involvement
at Sansai district, Chiangmai province

ชื่อผู้วิจัย

ศศิพินต์ สุขบุญพันธ์

แหล่งสนับสนุนทุนวิจัย

คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ปีงบประมาณ 2558

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาแนวทางการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดยการมีส่วนร่วมจากผู้ปกครอง 2) ศึกษาผลของการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดยการมีส่วนร่วมจากผู้ปกครองและ 3) ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยใช้การวิจัยแบบ PAR (Participation Action Research) โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในเขตอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 30 คน ได้มาจากการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยดำเนินการสำรวจบริบทชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น การสัมภาษณ์ผู้ปกครองเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของตนในการดูแลบุตรที่มีความต้องการพิเศษและแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาการจากภูมิปัญญาท้องถิ่น จัดทำกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กที่มีความต้องการพิเศษจากภูมิปัญญาท้องถิ่น สอบถามและสัมภาษณ์ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อรูปแบบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 1) แบบสำรวจบริบทของชุมชนและข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น 2) แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครองเกี่ยวกับบทบาทของตนในการส่งเสริมพัฒนาการบุตรที่มีความต้องการพิเศษและแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาการจากภูมิปัญญาท้องถิ่น 3) แผนกิจกรรมในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กที่มีความต้องการพิเศษจากภูมิปัญญาท้องถิ่น 4) แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และ 5) แบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เครื่องมือทั้งหมดที่ใช้ในการวิจัยหาประสิทธิภาพโดยการพิจารณาความสอดคล้อง (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ และหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือในส่วนที่เป็น

แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาและข้อมูลเชิงปริมาณใช้ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีส่วนสำคัญในการช่วยเหลือและดูแลเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดยใช้องค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น แบ่งเป็น 6 ด้านประกอบด้วย การส่งเสริมพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อใหญ่ ด้านกล้ามเนื้อเล็ก ด้านอารมณ์สังคม ด้านภาษาและการสื่อสาร ด้านสติปัญญาและด้านการช่วยเหลือตนเอง ซึ่งอาจพบว่ากิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านหนึ่งก็อาจสามารถนำมาปรับใช้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านอื่นๆ ได้อีกด้วย จากข้อมูลที่ได้รับผู้วิจัยได้พัฒนาเป็นกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กที่มีความต้องการพิเศษจากภูมิปัญญาท้องถิ่นฐานโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วมทำกิจกรรมร่วมกับบุตรหลานของตน โดยจัดเป็นฐานการเรียนรู้ทั้งสิ้น 6 ฐาน โดยฐานที่ 1 การส่งเสริมพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อใหญ่ ประกอบด้วย กิจกรรมม้าก้านกล้วย และกิจกรรมตีวงล้อ ฐานที่ 2 การส่งเสริมพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อเล็ก ประกอบด้วย กิจกรรมสานปลาตะเพียนจากใบมะพร้าวและกิจกรรมพิมพ์ภาพจากวัสดุธรรมชาติ ฐานที่ 3 การส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม อารมณ์ ประกอบด้วย กิจกรรมยิงกบ และกิจกรรมเป่ากบ ฐานที่ 4 การส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาและการสื่อสาร ประกอบด้วย กิจกรรมจับคู่ภาษาคำเมืองกับภาพ และกิจกรรมร้องเพลงกล่อมเด็ก ฐานที่ 5 การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ประกอบด้วย กิจกรรมเรขาคณิตจากโคลอย และกิจกรรมหมากเก็บเม็ดมะขาม และฐานที่ 6 การส่งเสริมพัฒนาการด้านทักษะการช่วยเหลือตนเอง ประกอบด้วย การแปรงฟันด้วยถ่าน และกิจกรรมล้างมือให้สะอาด

2. ผลการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นพบว่าผู้ปกครองมีความสนใจในการนำองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยได้เรียนรู้และเห็นคุณค่าในสิ่งที่มีอยู่จากที่ตนเห็นเป็นเรื่องปกติในชีวิตประจำวัน รวมถึงการเห็นถึงบทบาทที่มีของตนในการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการบุตรหลานที่มีความต้องการพิเศษ การเข้าร่วมกิจกรรมของผู้ปกครองในแต่ละฐานเป็นการทบทวนความรู้และเห็นความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่นและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองและบุตรหลานที่มีความต้องการพิเศษ โดยเปิดโอกาสให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้แสดงศักยภาพของตน

3. ผู้ปกครองมีความพึงพอใจมากที่สุดต่อการจัดกิจกรรมด้วยการนำองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยเห็น ประโยชน์ของการนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ ว่าเป็นสิ่งที่ดีเพราะเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมของตน ตลอดจนอุปกรณ์วัสดุที่หาง่ายสะดวก อย่างไรก็ตามผู้ปกครองบางรายได้ให้ข้อเสนอแนะในส่วน ของสถานที่ว่าควรจะทำให้กว้างขวางและเพียงพอกับผู้เข้าร่วมกิจกรรมตลอดจนการเรียงลำดับเข้าแต่ละฐานควรจะมี ความชัดเจนมากกว่านี้

Research Title: The Integrating of local wisdom to support the development of children with disability by parent involvement at Sansai district, Chiangmai province

Researcher: Sasipin Sukbunpant

Research Financial Source: National Council for Peace and Order (NCPO) in Fiscal Year 2015

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the Integrating approach of local wisdom to support the development of children with disability by parent involvement 2) to investigate the result of the integrating of local wisdom to support the development of children with disability by parent involvement and 3) to examine the parents satisfaction towards the integrating of local wisdom to support the development of children with disability by parent involvement. Participation Action Research (PAR) was employed in this study. The sample was 30 parents of children with disability in Sansai District, Chiangmai province. Those parents were purposively selected. Data were collected by surveying the community context and local wisdom, interviewing parents toward their roles and responsibility and local wisdom applied approach of children with disability, practicing activities based on local wisdom to support the development of children with disability, surveying and interviewing parents' satisfaction toward the integrating of local wisdom to support the development of children with disability. The research instruments included 1) A survey of community context and local wisdom 2) A parent interview protocol regarding their roles and approaches to support the development of children with disability 3) The activity plan based on local wisdom to support the development of children with disability 4) A questionnaire of parents satisfaction toward the integrating of local wisdom to support the development of children with disability and 5) An interview protocol of parents satisfaction toward the integrating of local wisdom to support the development of children with disability. Index of Item Objective Congruence (IOC) were employed for those instruments for presenting their efficiency. In addition, reliability was used for checking the questionnaire. Qualitative

data was analysed by content analysis whereas percentage, mean, and standard deviation were employed for quantitative numbers.

The research results were as follows;

1. The parents of children with disability took their importance part of assisting and caring children with disability by applying local wisdom into six development areas; gross motor, fine motor, social and emotion, language and communication, intellectual, and self-help skills. The local wisdom was integrated into twelve activity plan involving parent participation. There were six learning bases. The first base aimed to promote child's gross motor development consisted of banana rib horse riding and wheel rolling whereas the second base aimed to promote fine motor development which consisted of carp weaving and printmaking from natural material. Clay shooting and blowing rubber bands were set up at the third base which aimed to promote social and emotion development. The fourth base aimed to promote language and communication consisted of matching between local language and picture, and, singing cradlesong. The fifth base aimed to promote intelligence consisted of geometry from lanterns and tamarind dibs. Finally, the sixth base aimed to promote self-help skills consisted of coal brushing and hand washing.

2. The result of integrating the local wisdom has found that the parents were interested to apply the knowledge from local wisdom to support the development of children with disabilities. Those parents has learnt and realized the value of using those knowledge from daily life including the significance of their role in assisting their children. The parents' involvement has encouraged the parents in terms of reviewing their knowledge and the importance of local wisdom. In addition, the relationship between parents and children with disabilities has positively improved because the abilities of those children were expressed.

3. The parents had the most satisfied toward the activities integrating local wisdom to support the development of children with disability. They provided the opinion about the practicality of integrating local wisdom due to cultural conservation and daily life tools. However, some parents suggested widen and sufficient spaces for each activity. The sequence of each plan should be cleared.